

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination
March/April -2020
SOCIOLOGY: P17 SOCIAL THINKERS - 2(CORE - 17)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ વ્યક્તિ અને સમાજ અંગે સી.એચ.કૂલેના વિચારો જણાવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ મદને રજુ કરેલ સામાજિક રચનાતંત્ર અને એનોમીનો ખ્યાલ ચર્ચો.
- પ્રશ્ન-૨ ઔદ્યોગિક મૂડીવાદના વિકાસમાં પ્રોસ્ટન્ટવાદનો ફાળો દર્શાવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ સી.એચ.કૂલેએ પ્રાથમિક જૂથનો ખ્યાલ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૩ હર્બર્ટ સ્પેન્સરનો સામાજિક ઉત્ક્રાંતિનો ખ્યાલ સમજાવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ પેરેટોનો અગ્રવર્ગના પરિભ્રમણનો ખ્યાલ ચર્ચો.
- પ્રશ્ન-૪ એમ.એન.શ્રીનિવાસે રજુ કરેલ સંસ્કૃતિકરણનો ખ્યાલ સમજાવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ રોબર્ટ મદને રજુ કરેલ કાર્યાત્મક વિશ્લેષણ ચર્ચો.
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૪)
(૧) જૈવિક સામ્ય.
(૨) નોકરશાહી.
(૩) પ્રભાવી જ્ઞાતી.
(૪) પેરેટોનું વૈજ્ઞાનિક સમાજશાસ્ત્ર.

ENGLISH VERSION

- Que-1 State the thoughts of C. H. Cooley about individual and Society. (14)
OR
- Que-1 Discuss the theory of Social structure and Anomie given by Robert Merton.
- Que-2 Explain the contribution of protestant Ethics in Development of Industrial capitalism. (14)
OR
- Que-2 Discuss the concept of Primary group of C. H. Cooley.
- Que-3 Explain the concept of Social Evolution of Herbert Spencer. (14)
OR
- Que-3 Explain the concept of the circulation of Elites of Pareto.
- Que-4 Explain the concept of Civilization of M. N. Shrinivas. (14)
OR
- Que-4 Discuss the concept of Functional analysis by Robert Merton.
- Que-5 Write short notes. (Any two) (14)
(1) Organic Analogy.
(2) Bureaucracy.
(3) Effective caste.
(4) Scientific Sociology of Pareto.

*****

**B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination
March/April -2020**

SOCIOLOGY: P18 METHOD AND TECHNIQUE OF SOCIAL RESEARCH (CORE - 18)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	સામાજિક સર્વેક્ષણનો અર્થ આપી તેનાં લક્ષણો વર્ણવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૧	ગૌણ માહિતીનો અર્થ આપી, તેના સ્ત્રોતો જણાવો.	
પ્રશ્ન-૨	નિદર્શન એટલે શું? યદચ્છ નિદર્શન સવિસ્તાર સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૨	નિરીક્ષણનો અર્થ આપી, તેનાં લક્ષણો વર્ણવો.	
પ્રશ્ન-૩	સહભાગી નિરીક્ષણની ઉપયોગિતા સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૩	મુલાકાતનો અર્થ આપી, મુલાકાતનાં પ્રકાર જણાવો.	
પ્રશ્ન-૪	વર્ગીકરણનો અર્થ આપી, તેનાં લક્ષણો અને સિદ્ધાંતો સમજાવો.	(૧૪)
	અથવા	
પ્રશ્ન-૪	સંશોધન અહેવાલ લેખનનાં તબક્કાઓ સમજાવો.	
પ્રશ્ન-૫	ટ્રેકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે)	(૧૪)
	(૧) સમષ્ટિના પ્રકાર.	
	(૨) સંખ્યાત્મક અને ગુણાત્મક માહિતી.	
	(૩) સારા નિદર્શનની લાક્ષણિકતાઓ.	
	(૪) સંશોધનમાં ગ્રંથાલયનો ઉપયોગ.	

ENGLISH VERSION

Que-1	Give the meaning of social survey and describe the characteristics of its.	(14)
	OR	
Que-1	Give the meaning of secondary data and describe sources of its.	
Que-2	What is sampling? Describe random sampling in details.	(14)
	OR	
Que-2	Give the meaning of observation and state the characteristics of its.	
Que-3	Explain the utility of participant observation.	(14)
	OR	
Que-3	Give the meaning of Interview and describe the types of interview.	
Que-4	Write the meaning of classification and explain its characteristics and theory.	(14)
	OR	
Que-4	Give steps of research report writing.	
Que-5	Write short note. (Any two)	(14)
	(1) Type of universe.	
	(2) Quantitative and Qualitative data.	
	(3) The characteristics of good sampling.	
	(4) Use of library in social research.	

*****

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination

March/April -2020

SOCIOLOGY: P19 SOCIAL PSYCHOLOGY (CORE - 19)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ આપી, તેના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનના એક વિજ્ઞાન તરીકેનાં લક્ષણો દર્શાવો.
- પ્રશ્ન-૨ સામાજિક મનોવલણ એટલે શું? વલણ ઘડતરનાં વિવિધ પરિબલો જણાવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ પૂર્વગ્રહનો અર્થ આપી, તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૩ નેતૃત્વનો અર્થ આપી તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ “આધુનિક યુગ પ્રચારનો યુગ છે.” ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ આંતરક્રિયાનો અર્થ આપી તેના ક્રિયાતંત્ર તરીકે અનુકરણની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ નેતૃત્વનો અર્થ આપી તેનાં લક્ષણો જણાવો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (૧૪)
- (૧) સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું મહત્વ.
(૨) સૂચનનાં પ્રકારો.
(૩) સહાનુભૂતિ.
(૪) વલણ પરિવર્તન.

ENGLISH VERSION

- Que-1 Give the meaning of social psychology and discuss its scope. (14)
OR
- Que-1 “Social Psychology is a science”. Describe the characteristics as a Science.
- Que-2 What is social attitude? Describe various factors of attitude creation. (14)
OR
- Que-2 Give the meaning of prejudice and discuss its Characteristics.
- Que-3 Give the meaning of Leadership and discuss its types. (14)
OR
- Que-3 “Modern age is an age of propaganda”. Discuss.
- Que-4 Give the meaning of social interaction and discuss its mechanism imitation. (14)
OR
- Que-4 Give the meaning of Leadership and describe its characteristics.
- Que-5 Give the answer any two of the following question. (14)
- (1) Importance of Social Psychology.
(2) Types of suggestion.
(3) Sympathy.
(4) Attitude Change.

*****

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination

March/April -2020

SOCIOLOGY: P20 RURAL DEVELOPMENT (CORE - 20)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ ગ્રામ વિકાસ એટલે શું? ગ્રામ વિકાસની કાર્યનીતિઓ વર્ણવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ સહકારીતાનો અર્થ આપી ભારતમાં સહકારી સમિતિઓના વિકાસની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૨ ગ્રામીણ સમુદાયનો અર્થ આપી ગ્રામીણ સમુદાયમાં આવેલા પરિવર્તનની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ ગ્રામીણ સમાજમાં શિક્ષણની ભૂમિકા સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૩ વિકાસનાં સંદર્ભમાં ગ્રામીણ મહિલાઓના સ્વાસ્થ્ય અને પોષણની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ ગ્રામીણ મહિલાઓના વિકાસનાં સંદર્ભમાં શિક્ષણની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ ગ્રામીણ ભારતમાં સ્વાસ્થ્યની સ્થિતિ દર્શાવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ ગ્રામીણ સમાજમાં પરિવર્તનનાં પરિબલો સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૪)
(૧) ટકાઉ વિકાસનાં માનાંકો.
(૨) વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનું મહત્વ.
(૩) ગ્રામીણ આવાસની સમસ્યા.
(૪) ભારતમાં કૃષક વર્ગ.

ENGLISH VERSION

- Que-1 What is Rural Development? Describe the functional policy of rural Development. (14)
OR
- Que-1 Give the meaning of Co-operation and Discuss the Development of Co-operative association.
- Que-2 Give the meaning of Rural community and Discuss the change in rural community. (14)
OR
- Que-2 Explain the education role of Indian rural society.
- Que-3 Explain the health and nutrition of rural women reference of Development. (14)
OR
- Que-3 Discuss the education reference to Development of rural women.
- Que-4 Show the status of health in rural India. (14)
OR
- Que-4 Explain the changing factors in rural society.
- Que-5 Write short note. (Any two) (14)
(1) Measurements of sustainable development.
(2) Importance of science and technology.
(3) Problem of rural housing.
(4) Farmers in India.

*****

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ કલ્યાણ એજન્સી તરીકે સરકારી સંસ્થાઓની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ ભારતના સંવિધાનના આમુખની ચર્ચા કરો. (૧૪)
પ્રશ્ન-૨ રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ કલ્યાણ એજન્સી તરીકે સ્વૈચ્છીક સંસ્થાઓની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો. (૧૪)
પ્રશ્ન-૩ વૃદ્ધાવસ્થાનો અર્થ આપી, વૃદ્ધોના કલ્યાણ માટેની યોજનાઓ વર્ણવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ વેતનનીતિ અને નિયમન સમજાવો. (૧૪)
પ્રશ્ન-૪ ભારતમાં વ્યવસાય માટેની તકોની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ શ્રમકલ્યાણ અંગેના કાયદાઓ જણાવો. (૧૪)
પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઇપણ બે)
(૧) સ્ત્રી મજૂર અને કલ્યાણ.
(૨) ભારતના નાગરિકોના મૂળભૂત અધિકારો.
(૩) ઇનવેલીડિટી બેનીફિટ્સ.
(૪) તબીબી લાભોને લગતા કાયદાઓ.

ENGLISH VERSION

- Que-1 Explain the role of governmental institutions as a welfare agency. (14)
OR
- Que-1 Discuss the preamble of Indian constitution. (14)
Que-2 Discuss the directive principles of state policy. (14)
OR
- Que-2 Explain the role of NGOS as a welfare agency. (14)
Que-3 Give the meaning of old age and describe the welfare planning for the same. (14)
OR
- Que-3 Explain wage policy and other regulation. (14)
Que-4 Discuss the opportunities of occupations in India. (14)
OR
- Que-4 Describe the Laws related to Labour Welfare. (14)
Que-5 Write short notes. (Any two) (14)
(1) Women Labour and Welfare.
(2) Fundamental rights of Indian Civilian.
(3) Invalidity benefits.
(4) The acts related to medical benefits.

*****

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ વસ્તીનીતિનો અર્થ આપી, ભારતની વસ્તીનીતિની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ વસ્તી શિક્ષણ એટલે શું? વસ્તી શિક્ષણનાં સામાજિક પાંસાઓ સમજાવો.
પ્રશ્ન-૨ પ્રજનનક્ષમ સ્વાસ્થ્ય એટલે શું? તેનાં પર અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ કુટુંબ સ્વાસ્થ્યનો અર્થ આપી, કુટુંબ સ્વાસ્થ્યનાં પાંસાઓ વર્ણવો.
પ્રશ્ન-૩ ભારતમાં કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્ષમનાં મૂલ્યાંકનની ચર્ચા કરો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ કુટુંબ નિયોજન એટલે શું? કુટુંબ નિયોજનની પદ્ધતિઓ ચર્ચો.
પ્રશ્ન-૪ બાળ સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમોની જરૂરિયાત સમજાવો. (૧૪)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ વસ્તી શિક્ષણનો અર્થ આપી, વસ્તી શિક્ષણનાં હેતુઓ સમજાવો.
પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઇપણ બે) (૧૪)
(૧) કુટુંબ કલ્યાણ કાર્યક્રમો.
(૨) રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમો.
(૩) કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમ સામેના પડકારો.
(૪) ભારતમાં કુટુંબ નિયોજનનું મહત્વ.

ENGLISH VERSION

- Que-1 Give the meaning of population policy and discuss population policy of India. (14)
OR
- Que-1 What is population education? Explain the social dimensions of population education.
Que-2 What is fertility health? Explain the effective factors in it. (14)
OR
- Que-2 Give the meaning of family Health. Describe the dimensions of family Health.
Que-3 Discuss: Evaluation of family planning programme in India. (14)
OR
- Que-3 What is family planning? Discuss the methods of family planning.
Que-4 Explain the need for child health programme. (14)
OR
- Que-4 Give the meaning of population education. Explain the objectives of population education.
Que-5 Write short note. (any two) (14)
(1) Family Welfare Programmes.
(2) National Health Programmes.
(3) Challenges facing family planning programme.
(4) Importance of family planning in India.

*****

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- Q.1(A) Answer the following in one line: (Any Five) (05)
- (1) Who has written the play *The Never-Never Nest*?
  - (2) Who is the main victim in *Refund*?
  - (3) Write the full name of Chekhov.
  - (4) How many characters are there in the play *The Proposal*?
  - (5) Who has written the books – *Heart of Darkness, Lord Jim, Victory* etc?
  - (6) To whom Harry will marry when he will return from the sea?
  - (7) When did Eugene O'Neill die?
- Q.1(B) Write short notes: (Any Two) (09)
- (1) The validity of Wasserkopf's demand
  - (2) Character of Lomov
  - (3) The question of belonging in *The Hairy Ape*
- Q.2 Answer the following questions in four to five lines: (Any Four) (14)
- (1) Why did Aunt Jane react negatively to the installments?
  - (2) Who deserves credit for the result?
  - (3) How did Lomov insult Chubukov?
  - (4) What was Natalya's reaction in finding out about the proposal?
  - (5) How did Bessie react to Harry's return?
  - (6) Is Yank the hero in the play or an antihero? Explain.
  - (7) What is the significance of Yank meeting the gorilla?
- Q.3 Write letters on Any Two of the following: (14)
- A. Inviting a cousin to join Navratri festival in your town.
  - B. Complaining to the Police Commissioner of your city about miscreant gang's terror in your colony.
  - C. Inviting a friend to join an NGO to help poor people come out in post-pandemic situation.
- Q.4 Reshape the following stories and suggest suitable titles: (Any Two) (14)
- A. Once upon a time, there was a beautiful stream that flowed by a stony hill. A small village stood by this stream and the people of this hamlet used its water for their daily needs. One day, two women started to gossip and forgetful of their belongings, both of them left their pots by the stream. One of the pots was of brass, another of earthenware. When the tide rose, the swollen waters carried off both the pots downstream. The earthenware pot struggled to keep itself away from the brass one. Seeing this, the brass pot called out to the earthen pot: "Why are you afraid, my friend? I will not strike you." The earthen pot replied, "That is alright. But if I come too close to you, I will break. You are too tough and I am so weak. Whether I hit you, or you hit me, I shall be the one to suffer for it."
  - B. On one fine summer's day in a field a Grasshopper was hopping about in a musical mood. An ant passed by bearing along with great toil an ear of corn he was taking to the nest. The grasshopper invited the ant to sit for a chat with him. But the ant refused saying that "I'm storing up food for winter". "Why don't you do the same?" asked the ant to the grasshopper. "Pooh! Why bother about winter?" said the Grasshopper; we have got enough food at present." But the Ant went on its way and continued its toil. Finally, when winter came, the Grasshopper found itself dying of hunger, while it saw the ants distributing corn and grain from their storage. Then the Grasshopper understood that it is best to prepare for the days of necessity.

C. On a hot summer day, a fox wandered across the jungle in order to get some food. He was very hungry and desperately in search of food. He searched everywhere, but couldn't find anything that he could eat. His stomach was rumbling and his search continued. Soon he reached a vineyard which was laden with juicy grapes. The fox looked around to check if he was safe from the hunters. No one was around, so he decided to steal some grapes. He jumped high and high, but he couldn't reach the grapes. The grapes were too high but he refused to give up. The fox jumped high in the air to catch the grapes in his mouth, but he missed. He tried once more but missed again. He tried a few more times, but couldn't reach. It was getting dark and the fox was getting angry. His legs hurt, so he gave up in the end. Walking away, he said, "I'm sure the grapes were sour anyway."

Q.5 Translate the following passage from Gujarati/Hindi to English: (Any One) (07)

A. એક દિવસ સિંહ, શિયાળ, અને વડુ એક સાથે શિકાર કરવા ગયા. આખો દિવસ તેઓએ ખૂબ જ પ્રયત્ન કર્યો, પરંતુ કંઈ પણ સંતોષકારક ન મળ્યું. છેક બપોર પછી તેઓ એક હરણને પકડી શક્યા. ત્રણેય જાનવરોએ ગરીબ પ્રાણીને ઘેરી લીધું અને શક્ય તેટલી ઝડપથી તેની હત્યા કરી દીધી. પછી તેઓએ તેમનો ખોરાક વહેંચવાનું નક્કી કર્યું. સિંહ જંગલનો સ્વામી અને શક્તિમાં બધાથી શ્રેષ્ઠ હતો. તેથી, જ્યારે તેમણે બધા માટે ખોરાક વહેંચવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો ત્યારે અન્ય જીવો સંમત થયા.

OR

जीवन अनिश्चितताओं से भरा है। कल के बारे में कह पाना मुश्किल है क्योंकि जो हम सोचते हैं वैसा ही हो, ज़रूरी नहीं है। पर इसका यह अर्थ भी नहीं कि हम प्रयास करना छोड़ दें। हमें हर दिन अपने आप को पहले से बेहतर बनाना चाहिए यानी हमें हर दिन को पूरी तरह जीना चाहिए। किसी ने कहा है कि जितना हमारे मन में है, हम अक्सर उससे कम ही पाते हैं। यदि ये सच है तो हम क्यों न उससे ज़्यादा को लक्ष्य बनायें ताकि हमें उतना ही मिल जाए, जितना हम चाहते हैं। भविष्य में चाहे जो हो, प्रयास कभी कम न रह जाएँ।

Q.5 Translate the following passage from English to Gujarati/Hindi: (07)

B. Nationalism is a greater thing than we think of it. It not just means talking good things about our nation. Rather it takes our entire existence to prove that whether we are nationalist or not. Sometimes, our small effort in uplifting our countryman can also add to our journey towards becoming a true nationalist. The sense of nationalism does not allow us to be cruel towards our other countrymen.

*****

647510

BA0HInFC606B

Seat No : _____

B.A. Semester - 6 (CBCS) Examination
March/April -2020

FOUNDATION HINDI: RASHMIRATHI EVAM VYAKRAN (FOUNDATION - 6)

Marks: 70

Time: 2:30 Hours

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- प्रश्न १ दिनकरजी की प्रमुख काव्य-कृतियों की चर्चा करते हुए उनमें 'रश्मिरथी' का स्थान निर्धारित कीजिए। (१४)
- अथवा
- प्रश्न १ 'रश्मिरथी' काव्य की कथावस्तु अपने शब्दों में बताते हुए उद्देश्य स्पष्ट कीजिए।
- प्रश्न २ 'रश्मिरथी' के नायक कर्ण की चारित्रिक विशेषताएँ बताइए। (१४)
- अथवा
- प्रश्न २ 'रश्मिरथी' के काव्य सौंदर्य का परिचय दीजिए।
- प्रश्न ३ खण्डकाव्य के लक्षणों के आधार पर 'रश्मिरथी' का मूल्यांकन कीजिए। (१४)
- अथवा
- प्रश्न ३ 'रश्मिरथी' काव्य के आधार पर परशुराम का चरित्र - चित्रण कीजिए।
- प्रश्न ४ 'रश्मिरथी' में निरूपित आधुनिक समस्याओं की चर्चा कीजिए। (१४)
- अथवा
- प्रश्न ४ "रश्मिरथी" काव्य में कल्पना और इतिहास का सुंदर समन्वय हुआ है" - युक्तियुक्त चर्चा कीजिए।
- प्रश्न ५(अ) शीर्षक देकर भावात्मक कहानी लिखिए। (०७)
- एक गरीब लकड़हार - जंगल में नदी तट पर लकड़ी काटने जाना - कुल्हाड़ी पानी में गिर गयी - निराशा - भगवान को याद करना - वनदेवता का प्रकट होना और सोने की कुल्हाड़ी देना - अस्वीकार - चाँदी की कुल्हाड़ी देना - अस्वीकार - लोहे की कुल्हाड़ी देना - स्वीकार - वन देवता ने प्रसन्न होकर तीनों कुल्हाड़ियाँ दे दी - सीख।
- अथवा
- एक किसान - आलसी बेटे - किसान की मरणासन्न स्थिति - बेटों को बुलाना - खेत में खजाना है - किसान की मृत्यु - पुत्रों द्वारा खजाने की खोज - न मिलना - खेत में बीज बोना - अच्छी फसल - खजाना मिल गया - सीख।
- प्रश्न ५(ब) किसी एक विषय पर निबंध लिखिए: (०७)
- (१) हिन्दी है हमारी राष्ट्रभाषा।
  - (२) आतंकवाद - एक समस्या।
  - (३) मेरा प्रिय साहित्यकार।

*****